

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia siten, että laissa otettaisiin huomioon Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustaminen Euroopan unioniin sekä perustamisen vaikutukset Suomen Finanssivalvonnan toimintaan.

Finanssivalvonnasta annetussa laissa todettaisiin, että Finanssivalvonta kuuluu Euroopan finanssivalvontajärjestelmään. Finanssivalvonnan olisi osallistuttava järjestelmän toiminnan vaatimaan yhteistyöhön. Finanssivalvonnan olisi otettava huomioon Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja Euroopan järjestelmäriskikomitean päätökset, ohjeet ja suositukset sekä komission teknisiä standardeja koskevat säädökset.

Lakiin otettaisiin säännökset määräysten valmistelua koskevasta Finanssivalvonnan yhteistyöstä asianomaisten ministeriöiden kanssa. Finanssivalvonnan johtokunnan ja johtajan tehtäviä täydennettäisiin kattamaan myös Finanssivalvonnan toiminta osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää. Samalla johtokunnalle säädettäisiin velvollisuus kuulla myös kuluttajien edustajia ja muita palvelujen käyttäjien edustajia valvonnalle asete-

tuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta sekä Finanssivalvonnan talousarviosta. Lakiin lisättäisiin viittaussäännökset johtajan ja muun virkamiehen riippumattomuudesta hänen hoitaessa Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tai Euroopan järjestelmäriskikomitean hallintoelimen jäsenen tehtäviä.

Finanssivalvonnan oikeutta siirtää tarkastustehtäviä toiselle Euroopan unionin kansalliselle valvontaviranomaiselle täsmennettäisiin. Säännöksiä Finanssivalvonnan oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja muutettaisiin koskemaan myös Euroopan pankkiviranomaiselle, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja näiden viranomaisten sekakomitealle sekä Euroopan järjestelmäriskikomitealle annettavia tietoja. Lisäksi lakiin otettaisiin selvytyden vuoksi säännökset niistä päätöksistä, jotka Euroopan pankkiviranomainen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen tai Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voivat ulottaa koskemaan Suomen finanssimarkkinoilla toimivia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Euroopan finanssivalvonta-asetukset	5
1.3 Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetus.....	9
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	11
2.1 Tavoitteet ja keinot niiden savuttamiseksi	11
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	12
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	13
3.1 Taloudelliset vaikutukset	13
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan ja muut vaikutukset	14
4 ASIAN VALMISTELU	15
5 MUITA ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA SEIKKOJA.....	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	17
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	17
1.1 Laki Finanssivalvonnasta.....	17
2 VOIMAANTULO.....	20
LAKIEHDOTUS	21
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	21
LIITE	24
RINNAKKAISTEKSTI.....	24
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	24

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Finanssivalvonta aloitti toimintansa vuoden 2009 alusta, kun laki Finanssivalvonnasta (878/2008) tuli voimaan. Finanssivalvonta muodostettiin yhdistämällä Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto.

Finanssivalvonnasta annetun lain 1 §:n mukaan Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan.

Finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä. Finanssivalvonnan henkilöstön määrä vuoden 2009 lopussa oli 211. Vuonna 2009 Finanssivalvonnan toimintakulut olivat 24,5 miljoona euroa. Finanssivalvonnan toiminta rahoitetaan pääosin valvottavilta ja muilta maksuvelvollisilta perittävillä valvontamaksuilla ja toimenpidemaksuilla. Suomen Pankki vastaa Finanssivalvonnan rahoituksesta yleensä viiden prosentin osuudella.

Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa sekä edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla ja yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Finanssimarkkinoilla toimivat muodostuvat toimilupavalvottavista (muun muassa luottolaitokset, vakuutusyhtiöt, sijoituspalveluyritykset, rahastoyhtiöt, säilytisyhteisöt, arvopaperikeskus, selvitysyhteisöt, optioyhteisöt ja arvopaperipörssi), muista valvottavista (muun muassa vakuutusyhdistykset, eläkesäätiöt, vakuutuskassat, työttömyyskassat ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö) ja muista finanssimarkkinoilla toimivista (muun muassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien liikkeeseenlaskijat, Eläketurvakeskus, vakuutus-edustajat ja kiinteistörahastot). Finanssimarkkinoilla toimivia ovat myös julkisyhteisöjen eläkejärjestelmiä hoitavat laitokset sekä ulkomaiset valvottavat siltä osin kuin niillä

on Suomessa sivuliike tai ne tarjoavat finanssipalveluja rajan yli Suomeen.

Finanssivalvonta myöntää toimilupia finanssimarkkinoilla toimiville ja rekisteröi finanssimarkkinoilla toimivia sekä valvoo, että nämä noudattavat finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä ja määräyksiä. Finanssivalvonta valvoo rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä. Finanssivalvonta antaa finanssimarkkinoiden toimintaa koskevia määräyksiä sen mukaan kuin laissa erikseen säädetään ja suorittaa muut sille laissa säädetty tehtävät.

Finanssivalvonta seuraa ja analysoi finanssimarkkinoiden toimintaa ja toimintaympäristön muutoksia, tekee aloitteita finanssimarkkinalainsäädännön kehittämiseksi, seuraa peruspankkipalvelujen saatavuutta ja hinnoittelua, edistää finanssimarkkinoilla toimivien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta, julkaisee tilastotietoja finanssimarkkinoista sekä edistää finanssipalveluja ja finanssimarkkinoita koskevan tietoaisteiston saatavuutta.

Finanssivalvonta osallistuu viranomaisten väliseen kotimaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Finanssivalvonta tekee esimerkiksi asiakkaansuojan valvontaa koskevaa yhteistyötä kuluttaja-asiamiehen kanssa. Finanssivalvonta seuraa työeläkelaitosten kilpailuolosuhteita ja tekee siinä yhteistyötä Kilpailuviraston kanssa.

Finanssivalvonnan tehtävänä on osallistua Euroopan pankkivalvontaviranomaisten komitean (CEBS), Euroopan arvopaperimarkkinavalvontaviranomaisten komitean (CESR) ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkevalvontaviranomaisten komitean (CEIOPS) työhön valvontajärjestelmän kehittämiseksi ja finanssimarkkinoilla toimivien vakaan toiminnan edistämiseksi Euroopan unionissa.

Suomen Pankista annetussa laissa (214/1998) tarkoitetun pankkivaltuuston tehtävänä on valvoa Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Pankkivaltuusto nimittää Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenet ja Finanssivalvonnan johtajan.

Finanssivalvonnan johtokunta ohjaa Finanssivalvonnan toimintaa. Johtokunta asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjaa ja valvoo näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Johtokunta hyväksyy lain nojalla annettavat Finanssivalvonnan määräykset, päättää Finanssivalvonnan kansainvälisessä yhteistyössä noudatettavista periaatteista ja päättää Finanssivalvonnan valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista. Johtokunta käsittelee Finanssivalvonnan vuotuisen talousarvion ja alistaa sen Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi.

Johtokunta toimittaa pankkivaltuustolle vuotuisen kertomuksen Finanssivalvonnan toiminnasta. Johtokunta myös antaa pankkivaltuustolle vähintään kerran vuodessa kertomuksen Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta mukaan lukien arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään sekä odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä. Johtokunta tekee pankkivaltuustolle esityksen johtajan nimittämisestä ja erottamisesta sekä nimittää ja irtisanoo Finanssivalvonnan muut ylimmät virkamiehet kuin johtajan.

Finanssivalvonnan päällikkönä on viiden vuoden toimikaudeksi nimitettävä johtaja. Johtaja johtaa Finanssivalvonnan toimintaa, tekee muut kuin johtokunnalle kuuluvat Finanssivalvonnan päätökset sekä vastaa siitä, että Finanssivalvonnalle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Johtajan tehtävänä on pitää johtokunta tietoisena Finanssivalvonnan toiminnan kautta tietoon tulleista finanssimarkkinoiden kehitykseen vaikuttavista seikoista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 6 luvussa säädetään Finanssivalvonnan yhteistyöstä muiden valtioiden valvontaviranomaisten kanssa. Luku sisältää yhteistyötä koskevat yleiset periaatteet ja säännökset yhteistyöstä Euroopan talusalueen ulkopuolisten valtioiden eli kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa sekä säännökset Euroopan

talusalueeseen kuuluvien valtioiden, jäljempänä *ETA-valtio*, valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä. Viimeksi mainitut säännökset kattavat yhteistyön isäntävaltion valvontaviranomaisten kanssa, yhteistyön kotivaltion valvontaviranomaisten kanssa, yhteistyön finanssiryhmien valvonnassa ja valvontasopimukset. Kotivaltion ja isäntävaltion käsitteet on määritelty Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Pääperiaatteena on, että kotivaltio on se ETA-valtio, joka on myöntänyt finanssialan yritykselle toimiluvan. Isäntävaltio on puolestaan se ETA-valtio, johon finanssialan yritys on perustanut sivuliikkeen tai johon se tarjoaa palveluja toisesta ETA-valtiosta käsin. Yhteistyöstä on lisäksi säännöksiä finanssialan eri toimijoita koskevissa laeissa kuten luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) ja vakuutusyhtiölaissa (521/2008).

Finanssivalvonnasta annetussa laissa *ulkomaisella valvottavalla* tarkoitetaan yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettua maksulaitosta ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta. *Ulkomaisella ETA-valvottavalla* tarkoitetaan puolestaan toisen ETA-valtion lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa.

Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan Finanssivalvonta voi tehdä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan tai ulkomaisen selvitysyhteisön tarkastukseen liittyviä sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulle. Finanssivalvonta voi myös tehdä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että tämä suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevan valvottavan tarkastukseen liittyviä tehtäviä.

Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä. Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäätös-

ten estämättä luovuttaa valvontatietoja muun muassa toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle sekä myös kolmannen maan valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin viranomaisen tehtävien suorittamiseksi. Kun tietoja luovutetaan ulkomaan viranomaiselle, edellytetään lisäksi, että näitä viranomaisia koskee vastaava salassapitovelvollisuus kuin Finanssivalvontaa.

1.2 Euroopan finanssivalvonta-asetukset

Finanssivalvonta kuuluu Euroopan pankkiviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010 ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, jäljempänä *Euroopan finanssivalvonta-asetukset*, sekä rahoitusjärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, jäljempänä *Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetus*, tarkoitettuun Euroopan finanssivalvontajärjestelmään.

Jäljempänä *Euroopan valvontaviranomaisella* tarkoitetaan Euroopan pankkiviranomaista, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista.

Euroopan valvontaviranomaisista annetut Euroopan finanssivalvonta-asetukset ovat rakenteeltaan ja sisällöltään pitkälti yhdenmukaiset. Seuraavassa selostetaan Euroopan pankkiviranomaisesta annettua asetusta (EU) N:o /2010 siltä osin kuin asetuksella on merkitystä tämän esityksen kannalta.

Asetuksen 1 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomaisen tavoitteena on suojella yleistä etua edistämällä rahoitusjärjestelmän lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vakautta sekä vaikuttavuutta Euroopan unionin talouden ja sen kansalaisten ja yritysten kannalta. Pankkiviranomaisen tehtävänä on:

- parantaa sisämarkkinoiden toimintaa erityisesti varmistamalla asianmukainen, tehokas ja yhdenmukainen valvonta ja sääntely,
- turvata finanssimarkkinoiden eheys, avoimuus, tehokkuus ja moitteeton toiminta,
- lujittaa valvonnan kansainvälistä yhteensovittamista,
- estää sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttö ja edistää tasapuolisia kilpailuedellytyksiä,
- varmistaa, että luottoriskien ja muiden riskien ottoa säännellään ja valvotaan asianmukaisesti ja
- parantaa asiakkaiden suojaa.

Asetuksen 2 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomainen on osa Euroopan finanssivalvontajärjestelmää. Järjestelmän tavoitteena on varmistaa, että finanssialaan sovellettavat säännöt pannaan asianmukaisesti täytäntöön, jotta säilytetään rahoitusvakaus ja varmistetaan luottamus finanssijärjestelmään yleensä sekä riittävä suoja finanssipalvelujen asiakkaille. Euroopan finanssivalvontajärjestelmään kuuluvat Euroopan järjestelmäriskikomitea, Euroopan valvontaviranomaiset, Euroopan valvontaviranomaisten sekakomitea sekä jäsenvaltioiden valvontaviranomaiset.

Asetuksen 3 artiklan mukaan Euroopan valvontaviranomaiset ja Euroopan järjestelmäriskikomitea vastaavat toiminnastaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Asetuksen 5 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomainen on Euroopan unionin elin, joka on oikeushenkilö. Euroopan pankkiviranomaisessa on asetuksen 6 artiklan mukaan hallintoneuvosto, johtokunta, puheenjohtaja, toimitusjohtaja ja valituslautakunta.

Pääsäännökset Euroopan pankkiviranomaisen tehtävistä ja toimivallasta sisältyvät asetuksen 8 artiklaan. Artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomaisella on seuraavat tehtävät:

- auttaa luomaan yhteisiä, laadukkaita sääntely- ja valvontastandardeja ja -käytäntöjä erityisesti antamalla lausuntoja Euroopan unionin toimielimille ja kehittämällä ohjeita, suosituksia ja teknisten sääntely- ja täytäntöönpanostandardien luonnoksia, jotka perustuvat asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoi-

tettuihin EU:n säädöksiin, jäljempänä *EU:n finanssilaitoslainsäädäntö*,

- myötävaikuttaa oikeudellisesti sitovien Euroopan unionin säädösten yhdenmukaiseen soveltamiseen erityisesti edistämällä yhteistä valvontakulttuuria, varmistamalla EU:n finanssilaitoslainsäädännön yhdenmukainen, tehokas ja tosiasiallinen soveltaminen, estämällä sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttöä, sovittamalla ja ratkaisemalla toimivaltaisten viranomaisten välisiä erimielisyyksiä, varmistamalla luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja finanssikonglomeraattien, jäljempänä *finanssilaitokset*, tehokas ja yhdenmukainen valvonta ja varmistamalla valvontakollegioiden yhdenmukainen toiminta ja toteuttamalla toimia muun muassa kriisitilanteissa,

- edistää ja helpottaa tehtävien ja vastuiden delegeoimista toimivaltaisten viranomaisten keskuudessa,

- tehdä tiivistä yhteistyötä Euroopan järjestelmäriskikomitean kanssa erityisesti toimitamalla tälle tietoja, joita se tarvitsee tehtäviensä suorittamiseen, ja varmistamalla asianmukaisten jatkotoimien toteuttaminen Euroopan järjestelmäriskikomitean antamien varoitusten ja suositusten pohjalta,

- järjestää ja suorittaa toimivaltaisten viranomaisten vertaisarviointia, muun muassa antamalla ohjeita ja suosituksia, ja määrittää parhaista käytännöistä valvontatulosten yhtenäisyyden lisäämiseksi,

- seurata ja arvioida markkinakehitystä omalla vastuualueellaan, mukaan lukien kotitalouksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille tarkoitettujen luottojen kehityssuunnat,

- laatia taloudellisia markkina-analyyseja pankkiviranomaisen tehtävien hoitamiseksi,

- parantaa tallettajien ja sijoittajien suoja,
- edistää valvontakollegioiden johdonmukaista ja yhdenmukaista toimintaa, järjestelmäriskin valvontaa, arvioimista ja mittaamista, elvytys- ja kriisinratkaisusuunnitelmien kehittämistä ja yhteensovittamista, varmistaa tallettajille ja sijoittajille annettava korkea suoja koko Euroopan unionissa sekä kehittämisen menetelmiä vaikeuksissa olevien finanssilaitosten kriisin ratkaisemiseksi ja soveltuviin rahoitusvälineiden tarpeen arvioimiseksi

- suorittaa muita asetuksessa tai oikeudellisesti sitovissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä tehtäviä,

- julkaista ja säännöllisesti päivittää verkkosivuillaan erityisesti sen toimialaan liittyviä tietoja rekisteröidyistä finanssilaitoksista sen varmistamiseksi, että tiedot ovat helposti yleisön saatavilla ja

- ottaa tarvittaessa vastatakseen Euroopan pankkivalvontaviranomaisten komitean nykyisistä ja keskeneräisistä tehtävistä.

Euroopan pankkiviranomainen laatii luonnoksia teknisiksi sääntelystandardeiksi ja teknisiksi täytäntöönpanostandardeiksi, antaa ohjeita ja suosituksia, kokoaa tietoja ja luo tietokantoja, tekee toimivaltaisille viranomaisille ja finanssialan toimijoille osoitettuja yksittäisiä päätöksiä asetuksessa säädettyissä tapauksissa sekä antaa lausuntoja Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle.

Asetuksen 9 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomaisella on johtava tehtävä avoimuuden, selkeyden ja oikeudenmukaisuuden edistämiseksi kuluttajien finanssipalvelujen tai finanssituotteiden markkinoilla koko sisämarkkina-alueella. Pankkiviranomainen valvoo uusia ja nykyisiä finanssialan toimia ja voi antaa ohjeita ja suosituksia markkinoiden turvallisuuden ja vakauden sekä sääntelykäytäntöjen lähentymisen edistämiseksi. Pankkiviranomainen voi asettaa väliaikaisen kiellon tai rajoituksen sellaisille tietyille finanssialan toimille, jotka vaarantavat finanssimarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja eheyden tai koko finanssijärjestelmän taikka sen osan vakauden Euroopan unionissa.

Asetuksen 10 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomainen voi laatia teknisten sääntelystandardien luonnoksia tapauksissa, joissa Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat siirtäneet komissiolle toimivallan hyväksyä teknisiä sääntelystandardeja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisilla delegoiduilla säädöksillä. Sääntelystandardien on oltava teknisiä, niihin ei saa sisältyä strategisia päätöksiä tai toimintavalintoja ja niiden sisältö on rajoitettu säädöksiin, joihin ne perustuvat. Euroopan pankkiviranomainen järjestää teknisten sääntelystandardien luonnoksista avoimia julkisia kuulemisia, analysoi standardeista aiheutuvia

kustannuksia ja hyötyjä sekä lopuksi toimittaa luonnokset komissiolle hyväksyttäviksi. Asetuksen 11—14 artiklaan sisältyvät tarkemmat säännökset sääntelystandardien hyväksymismenettelystä sekä siirretyn säädösvallan käyttämisestä ja säädösvallan siirron peruuttamisesta.

Asetuksen 15 artikla sisältää tarkemmat säännökset teknisten täytäntöönpanostandardien laatimista ja hyväksymistä koskevasta menettelystä. Tekniset täytäntöönpanostandardit ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 291 artiklan mukaisia täytäntöönpanosäädöksiä. Sääntelystandardien tavoin täytäntöönpanostandardien on oltava teknisiä, eikä niihin saa sisältyä strategisia päätöksiä tai toimintavalintoja. Täytäntöönpanostandardien sisältönä tulee olla lainsäädännön soveltamisedellytysten määrittäminen.

Euroopan pankkiviranomaisen toimivalta laatia teknisten standardien luonnoksia ja komission toimivalta hyväksyä teknisiä standardeja yksilöidään tarkemmin finanssilaitosten toimintaa ja valvontaa sääntelevissä direktiiveissä, kuten luottolaitosten toiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetussa neuvoston ja Euroopan parlamentin direktiivissä 2006/48/EY, jäljempänä *luottolaitosdirektiivi*.

Asetuksen 16 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomainen antaa toimivaltaisille viranomaisille tai finanssilaitoksille osoitettuja ohjeita ja suosituksia yhdenmukaisten, tehokkaiden ja toimivien valvontakäytäntöjen aikaansaamiseksi Euroopan finanssivalvontajärjestelmässä sekä Euroopan unionin lainsäädännön yhteisen, yhtenäisen ja johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi. Kunkin toimivaltaisen viranomaisen on kahden kuukauden kuluessa ohjeen tai suosituksen antamisesta vahvistettava, että se aikoo noudattaa ohjetta tai suositusta. Jos toimivaltainen viranomainen ei aio noudattaa kyseistä ohjetta tai suositusta, sen on ilmoitettava perusteensa Euroopan pankkiviranomaiselle. Jos ohjeessa tai suosituksessa niin edellytetään, myös finanssilaitosten on ilmoitettava selkeästi ja yksityiskohtaisesti, noudattavatko ne kyseistä ohjetta tai suositusta.

Euroopan pankkiviranomainen voi tehdä finanssilaitokselle osoitetun yksittäisen pää-

töksen asetuksen 17—19 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa. Tällöin edellytetään, ettei kansallinen valvontaviranomainen, Suomen tapauksessa Finanssivalvonta, ole noudattanut Euroopan valvontaviranomaisen suositusta tai päätöstä velvoittaa finanssilaitos toteuttamaan tietyt toimenpiteet, jotka perustuvat suoraan sovellettavaan EU:n finanssilaitoslainsäädäntöön. Asetuksen 17 artikla koskee tilannetta, jossa toimivaltainen viranomainen ei ole soveltanut EU:n finanssilaitoslainsäädäntöä asianmukaisesti ja on erityisesti jättänyt varmistamatta, että finanssilaitos täyttää EU-lainsäädännössä asetetut vaatimukset. Asetuksen 18 artikla koskee tilannetta, jossa kansallisten valvontaviranomaisten toteuttamien toimien helpottaminen tai yhteensovittaminen on tarpeen sellaisten epäsuotuisten muutosten käsittelemiseksi, jotka voivat vakavasti vaarantaa finanssimarkkinoiden moitteettoman toiminnan tai koko rahoitusjärjestelmän taikka sen osan vakauden Euroopan unionissa. Asetuksen 19 artiklassa säännellään Euroopan pankkiviranomaisen toimintaa kansallisten valvontaviranomaisten välisten erimielisyyksien ratkaisemisessa rajojen yli ulottuvissa tilanteissa.

Asetuksen 21 artiklassa säädetään Euroopan pankkiviranomaisen tehtävistä luottolaitosdirektiivissä tarkoitetuissa valvontakollegioissa. Pankkiviranomaisella muun muassa on päävastuu valvontakollegioiden johtonmukaisen ja yhdenmukaisen toiminnan varmistamisesta, kun kysymyksessä ovat rajat ylittävää toimintaa Euroopan unionissa harjoittavat finanssilaitokset.

Asetuksen 22—26 artiklassa säädetään Euroopan valvontaviranomaisen tehtävistä finanssilaitosten aiheuttaman järjestelmäriskin tunnistamisessa, mittaamisessa ja torjunnassa, elvytys- ja kriisintarkkailukäytäntöjen kehittämisesä ja yhteensovittamisessa sekä talletussuojan toimeenpanossa.

Asetuksen 28 artiklan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat siirtää tehtäviä ja vastuita Euroopan pankkiviranomaiselle ja muille toimivaltaisille viranomaisille tämän siirron vastaanottajan suostumuksella ja artiklassa säädetyn edellytyksin. Jäsenvaltiot voivat säätää vastuiden siirtoon liittyvistä erityisjärjestelyistä, joita on noudatettava ennen kuin niiden toimivaltaiset viranomaiset hyväksy-

vät tällaisia sopimuksia. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa siirron laajuuden siihen, mikä on tarpeen rajat ylittävää toimintaa harjoittavien finanssilaitosten tai -ryhmittymien tehokkaan valvonnan kannalta. Asetuksen mukaan Euroopan pankkiviranomainen rohkaisee ja helpottaa tehtävien ja vastuiden siirtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä yksilöimällä tehtävät ja vastuut, jotka voidaan siirtää tai suorittaa yhdessä, sekä edistämällä parhaita toimintatapoja. Vastuun siirron on johdettava EU:n finanssilaitoslainsäädännössä säädetyn toimivallan uudelleenjakoon. Siirrettyyn vastuuseen liittyvä menettely, täytäntöönpano sekä hallinnollinen ja oikeudellinen valvonta määräytyvät sitä viranomaista koskevan lain mukaan, jolle vastuu on siirretty.

Euroopan pankkiviranomainen osallistuu asetuksen 29 artiklan mukaan yhteisen euroopalaisen valvontakulttuurin ja yhtenäisten valvontakäytäntöjen rakentamiseen sekä yhdenmukaisten menettelyjen ja yhtenäisten lähestymistapojen varmistamiseen koko Euroopan unionissa. Euroopan pankkiviranomainen muun muassa antaa lausuntoja toimivaltaisille viranomaisille, edistää viranomaisten välistä tietojenvaihtoa, osallistuu valvontastandardien kehittämiseen ja laatii koulutusohjelmia.

Asetuksen 30 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomainen järjestää ja suorittaa säännöllisesti toimivaltaisten viranomaisten joidenkin tai kaikkien toimien vertaisarviointoja, jotta valvontatuloksista saataisiin entistä yhtenäisempiä. Tätä varten Euroopan pankkiviranomainen kehittää menetelmiä, joiden avulla arvioinnin kohteena olevia viranomaisia voidaan arvioida ja verrata toisiinsa puolueettomalla tavalla.

Asetuksen 31 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomainen huolehtii yleisestä toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteensovittamisesta erityisesti silloin, kun epäsuotuisat muutokset voivat vaarantaa finanssimarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja eheyden tai rahoitusjärjestelmän vakauden Euroopan unionissa.

Asetuksen 37 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomainen perustaa pankkialan osallisyhmän sidosryhmien kuulemisen helpottamiseksi pankkiviranomaisen tehtävien kannalta keskeisillä aloilla. Osallisyhmässä

on 30 jäsentä, jotka edustavat Euroopan unionissa toimivia luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä, niiden työntekijöitä sekä kuluttajia, palvelujen käyttäjiä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Euroopan pankkiviranomaisen hallintoneuvostoon kuuluu asetuksen 40 artiklan mukaan puheenjohtaja, kunkin jäsenvaltion kansallisen valvontaviranomaisen pääjohtaja, komission edustaja, Euroopan keskuspankin edustaja, Euroopan järjestelmärisikomitean edustaja, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen edustaja ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen edustaja. Näistä äänioikeus on ainoastaan jäsenvaltioiden kansallisten valvontaviranomaisten pääjohtajilla.

Asetuksen 42 artiklan mukaan hallintoneuvoston puheenjohtaja ja äänivaltaiset jäsenet toimivat heille asetuksessa annettuja tehtäviä suorittaessaan riippumattomasti, puolueettomasti ja yksinomaan koko Euroopan unionin edun mukaisesti pyytämättä tai ottamatta ohjeita unionin toimielimiltä tai elimiltä, millään jäsenvaltion hallitukselta tai muulta julkiselta tai yksityiseltä elimeltä. Jäsenvaltiot, Euroopan unionin toimielimet tai elimet ja muut julkiset tai yksityiset elimet eivät saa pyrkiä vaikuttamaan Euroopan pankkiviranomaisen hallintoneuvoston jäseniin.

Asetuksen 45 artiklan mukaan johtokuntaan kuuluvat puheenjohtaja ja kuusi muuta hallintoneuvoston äänivaltaisten jäsenten valitsemaa hallintoneuvoston jäsentä. Jokaisella jäsenellä puheenjohtajaa lukuun ottamatta on varajäsen.

Asetuksen 48 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomaista edustaa puheenjohtaja, jonka on oltava kokopäivätoiminen riippumaton ammattihenkilö. Asetuksen 51 artiklan mukaan Euroopan pankkiviranomaista johtaa toimitusjohtaja, jonka on myös oltava kokopäivätoiminen riippumaton ammattihenkilö.

Johtokunnan jäseniä, puheenjohtajaa ja toimitusjohtajaa koskee vastaava säännös riippumattomuudesta kuin hallintoneuvoston jäseniä.

Asetuksen 54 artiklassa säädetään Euroopan valvontaviranomaisten sekakomiteasta. Sekakomitea toimii foorumina, jolla Euroopan valvontaviranomaiset tekevät keskenään säännöllistä ja tiivistä yhteistyötä ja varmistavat eri finanssialojen välisen työn yhtenäi-

syyden. Yhteistyöalueita ovat muun muassa finanssiryhmittymät, kirjanpito ja tilintarkastus, makrotason vakauden valvontaa koskevat analyysit, vähittäismarkkinoille tarkoitetut sijoitustuotteet ja rahanpesun vastaiset toimenpiteet.

Euroopan pankkiviranomaisessa on asetuksen 58 artiklan mukaan valituslautakunta, joka on Euroopan valvontaviranomaisten yhteinen elin. Valituslautakunnassa on kuusi jäsentä ja kuusi varajäsentä. Toimivaltaiset viranomaiset ja muut oikeushenkilöt sekä luonnolliset henkilöt voivat asetuksen 60 artiklan mukaan hakea valituslautakunnalta muutosta Euroopan pankkiviranomaisen päätökseen, joka on osoitettu heille tai joka koskee suoraan tai erikseen heitä, vaikka päätös olisi osoitettu toiselle henkilölle.

Euroopan pankkiviranomaisen talousarviosta sekä sen laatimisesta, toteutuksesta ja valvonnasta säädetään asetuksen 62—64 artiklassa.

Euroopan pankkiviranomaisen rahoitus muodostuu asetuksen 62 artiklan mukaan kolmesta osasta: kansallisten finanssivalvontaviranomaisten pakollisista maksuosuuksis-

ta, Euroopan unionin yleiseen talousarvioon (pääluokka ”Komissio”) otetusta unionin avustuksesta ja Euroopan pankkiviranomaiselle asianomaisissa Euroopan unionin säädöksissä mainituissa tapauksissa maksetuista maksuista. Kansallisten finanssivalvontaviranomaisten maksuosuudet suoritetaan Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitetyn siirtomääräyksiä koskevan pöytäkirjan (N:o 36) 3 artiklan 3 kohdassa määrätyn äänten painotukseen perustuvan mallin mukaisesti. Asetuksen 62 artiklaa sovellettaessa siirtomääräyksiä koskevan pöytäkirjan (N:o 36) 3 artiklan 3 kohdan soveltamista jatketaan siinä 31 päiväksi lokakuuta 2014 vahvistetun määräajan jälkeen. Tämä merkitsee, että Suomen (Finanssivalvonta) osuus on 7/345 -osaa eli 2,029 prosenttia kansallisten finanssivalvontaviranomaisten maksuosuuksien kokonaismäärästä.

Komission alkuperäisen arvion mukaan Euroopan valvontaviranomaisten toiminnan rahoitus muodostuisi seuraavasti.

Taulukko 1. Euroopan valvontaviranomaisten toiminnan rahoitus

Vuosi	2011	2012	2013	2014
Kansalliset maksuosuudet (60 %) milj. €	22,358	30,761	36,384	41,056
EU:n avustus (40 %) milj. €	14,905	20,507	24,256	27,370
Yhteensä	37,263	51,268	60,639	68,426

Komissio on lähettänyt lokakuussa 2010 EU:n budjettivallan käyttäjälle tarkennetun ehdotuksen Euroopan valvontaviranomaisten vuoden 2011 talousarvioista. Talousarvioiden yhteenlaskettu loppusumma kasvaisi 3,060 miljoonalla eurolla eli yhteensä noin 40,3 miljoonaan euroon.

Euroopan finanssivalvonta-asetuksista on lokakuussa 2009 informoitu eduskuntaa valtioneuvoston kirjelmällä (U 73/2009).

1.3 Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetus

Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetuksen 1 artiklan mukaan Euroopan järjestelmäriskikomitea on osa Euroopan finanssivalvontajärjestelmää.

Asetuksen 3 artiklan mukaan Euroopan järjestelmäriskikomitea vastaa finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa edistääkseen finanssijärjestelmän kehityksestä johtuvien unionin ra-

hoitusvakauteen kohdistuvien järjestelmäriskien estämistä tai lieventämistä ja makrotalouden kehityksen huomioon ottamista, jotta voidaan välttää finanssialan häiriöiden laajalle leviämistä ja edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa sekä tällä tavoin varmistaa, että finanssiala edistää talouskasvua kestäväällä tavalla.

Euroopan järjestelmäriskikomiteassa on asetuksen 4 artiklan mukaan hallintoneuvosto, ohjauskomitea, sihteeristö, neuvoa-antava tieteellinen komitea ja neuvoa-antava tekninen komitea. Asetuksen 5 artiklan mukaan Euroopan keskuspankin pääjohtaja toimii Euroopan järjestelmäriskikomitean puheenjohtajana ensimmäisen viisivuotiskauden. Seuraaviksi toimikausiksi puheenjohtaja nimitään 20 artiklassa säädetyn tarkastelun perusteella määriteltävien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

Asetuksen 6 artiklan mukaan Euroopan järjestelmäriskikomitean hallintoneuvoston äänivaltaisia jäseniä ovat Euroopan keskuspankin pääjohtaja ja varapääjohtaja, kansallisten keskuspankkien pääjohtajat, Euroopan komission jäsen, Euroopan valvontaviranomaisen puheenjohtajat, neuvoa-antavan tieteellisen komitean puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa sekä neuvoa-antavan teknisen komitean puheenjohtaja. Äänioikeudettomia hallintoneuvoston jäseniä ovat yksi korkean tason edustaja kunkin jäsenvaltion kansallisesta valvontaviranomaisesta sekä talous- ja rahoituskomitean puheenjohtaja.

Asetuksen 7 artiklan mukaan hallintoneuvoston ja ohjauskomitean toimintaan osallistuessaan tai Euroopan järjestelmäriskikomiteaan liittyviä muita tehtäviä hoitaessaan Euroopan järjestelmäriskikomitean jäsenten on suoritettava tehtävänsä puolueettomasti ja yksinomaan koko Euroopan unionin edun mukaisesti. He eivät saa pyytää eivätkä ottaa vastaan ohjeita jäsenvaltioilta, Euroopan unionin toimielimiltä tai muilta julkisilta tai yksityisiltä elimiltä. Jäsenvaltiot, Euroopan unionin toimielimet ja muut julkiset tai yksityiset elimet eivät saa pyrkiä vaikuttamaan Euroopan järjestelmäriskikomitean jäseniin näiden hoitaessa komiteaan liittyviä tehtäviä.

Asetuksen 15 artiklan mukaan Euroopan järjestelmäriskikomitea toimittaa Euroopan

valvontaviranomaisille riskeihin liittyvät tiedot, joita nämä tarvitsevat tehtäviään hoitaessaan. Euroopan valvontaviranomaisten, Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ), komission, kansallisten valvontaviranomaisten ja kansallisten tilastoviranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä Euroopan järjestelmäriskikomitean kanssa ja toimitettava sille kaikki tiedot, joita se tarvitsee Euroopan unionin lainsäädännön mukaisia tehtäviään hoitaessaan.

Jos Euroopan unionin finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvontaan liittyy huomattavia riskejä, Euroopan järjestelmäriskikomitea antaa asetuksen 16 artiklan mukaan varoituksia ja tarpeen mukaan suosituksia korjaaviksi toimiksi, mukaan lukien tarvittaessa lainsäädäntöaloitteet.

Varoitukset tai suositukset voivat olla yleis- tai erityisluonteisia, ja ne on osoitettava koko Euroopan unionille, yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle, yhdelle tai useammalle Euroopan valvontaviranomaiselle taikka yhdelle tai useammalle kansalliselle valvontaviranomaiselle. Jos varoitus tai suositus osoitetaan yhdelle tai useammalle valvontaviranomaiselle, siitä on ilmoitettava myös asianomaiselle jäsenvaltiolle. Suosituksiin on sisällyttävä poliittista linjausta koskeva aikataulu. Euroopan unionin lainsäädäntöä koskevia suosituksia voidaan antaa myös komissiolle. Varoitukset ja suositukset on myös toimitettava neuvostolle ja komissiolle samaan aikaan, kun ne toimitetaan vastaanottajille, ja jos ne on osoitettu yhdelle tai useammalle kansalliselle valvontaviranomaiselle, ne on myös toimitettava Euroopan valvontaviranomaisille.

Kun suositus annetaan komissiolle, yhdelle tai useammalle jäsenvaltiolle, yhdelle tai useammalle Euroopan valvontaviranomaiselle taikka yhdelle tai useammalle kansalliselle valvontaviranomaiselle, suositusten saajien on asetuksen 17 artiklan mukaan ilmoitettava suosituksen perusteella toteutetuista toimenpiteistä Euroopan järjestelmäriskikomitealle ja neuvostolle ja esitettävä riittävät perusteet, mikäli toimia ei ole toteutettu.

Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetuksesta on lokakuussa 2009 informoitu eduskuntaa valtioneuvoston kirjelmällä (U 64/2009).

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet ja keinot niiden savuttamiseksi

Euroopan finanssivalvonta-asetukset ja Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetus ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 288 artiklassa tarkoitettuja asetuksia, jotka pätevät yleisesti. Ne ovat kaikilta osin velvoittavia, ja niitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Näin ollen asetukset eivät sinänsä vaadi kansallista voimaan saattamista.

Laki Finanssivalvonnasta tuli voimaan vuoden 2009 alusta. Siinä ei ole voitu ottaa huomioon niitä vaikutuksia, joita Finanssivalvonnalle aiheutuu kuulumisesta Euroopan finanssivalvontajärjestelmään. Finanssivalvonnan on noudatettava Euroopan valvontaviranomaisten toimivaltansa puitteissa tekemiä päätöksiä. Finanssivalvonnan on otettava huomioon Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan järjestelmäriskikomitean antamat suositukset ja neuvot. Jos suosituksia tai neuvoja ei noudateta, poikkeaminen ja sen perustelut on ilmoitettava Euroopan valvontaviranomaiselle ja vastaavasti Euroopan järjestelmäriskikomitealle.

Finanssivalvonta osallistuu Euroopan valvontaviranomaisissa teknisten standardien valmisteluun. Vaikka teknisiin standardeihin ei saa sisältyä politiikkavalintoja, ne voivat sisältää säännöksiä samoista asioista, joista Suomessa on säädetty laissa tai asetuksessa. Kansalliset ministeriöt ja parlamentit eivät osallistu teknisten standardien valmisteluun tai hyväksymiseen. Tästä seuraa ensinnäkin, että kansallisten ministeriöiden ja parlamenttien asema säädösten valmistelussa ja hyväksymisessä kapenee. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat kuitenkin vastustaa komission hyväksymää teknistä sääntelystandardia kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun sääntelystandardi on annettu niille tiedoksi.

Finanssialan säädösvalmistelusta vastaavat ministeriöt saavat teknisten standardien valmistelusta tiedon vasta, kun Euroopan valvontaviranomainen järjestää asiasta julkisen kuulemisen. Tämä ei ole yleensä riittävää, jos teknisellä standardilla on vaikutusta edus-

kunnan hyväksymään lakiin taikka laaja tai periaatteellinen vaikutus valtioneuvoston tai ministeriön asetukseen.

Kotimaiset säädökset ja Euroopan unionin säädökset tulevat jatkossa muodostamaan yhä vaikeammin hallittavan kokonaisuuden, jonka osia on eri vaiheissa vireillä kotimaan ja Euroopan unionin eri elimissä. Euroopan unionin säädösten valmistelu finanssialalla jakaantuu käytännössä yhä voimakkaammin yhtäältä Euroopan parlamentin ja neuvoston säädösten valmisteluun ja toisaalta komission säädösten valmisteluun. Suomella on oltava valmiudet nopeasti ja riittävän varhaisessa vaiheessa muodostaa kantansa muutosehdotuksiin ja niiden vaikutuksiin sekä Suomen että Euroopan unionin lainsäädäntöön. Tämä edellyttää asianomaisten ministeriöiden ja Finanssivalvonnan yhteistyön tiivistämistä säädösten ja normien valmistelussa.

Finanssivalvonta on ainoana Suomen viranomaisena mukana Euroopan valvontaviranomaisten suorittamassa teknisten standardien valmistelutyössä. On todennäköistä, että lähivuosina Euroopan valvontaviranomaiset valmistelevat suuren määrän osin huomattavan laajoja teknisiä standardeja komission hyväksyttäväksi. Finanssivalvonnalla on parhaat mahdollisuudet Suomessa selvittää ja arvioida teknisten standardien sisältöä ja vaikutuksia. Finanssivalvonnan tulisi antaa näitä tietoja, selvityksiä ja arvioita edelleen asianomaisten ministeriöiden käyttöön. Ministeriöt voisivat paitsi ottaa Finanssivalvonnan selvityksen huomioon omassa säädösvalmistelussaan ja Euroopan unionia koskevien asioiden yhteensovittamisessa myös esittää Finanssivalvonnalle näkemyksiään teknisten standardien vaikutuksista Suomen lainsäädäntöön. Näkemysten esittäminen on erityisen perusteltua tapauksissa, joissa teknisellä standardilla on vaikutus eduskunnan säätämään lakiin taikka merkittävä vaikutus valtioneuvoston tai ministeriön antamaan asetukseen. Eduskunnan tulisi saada selvitys ainakin lakeihin olennaisesti vaikuttavista teknisistä standardeista asianomaiselta ministeriöltä Finanssivalvonnan tekemän arvioinnin ja valmistelun pohjalta.

Finanssivalvonnan johtaja on virkansa puolesta Euroopan valvontaviranomaisen hallintoneuvoston jäsen. Euroopan valvontaviran-

omaisen toimielimen jäsenenä johtajan tulee olla riippumaton ja puolueeton. Sama koskee johtajan tai Finanssivalvonnan muun virkamiehen toimimista Euroopan järjestelmäriskikomitean toimielimissä. Kysymyksessä on päätöksenteon riippumattomuus ulkopuolisesta vaikuttamisesta. Finanssivalvonnan johtaja ja muut virkamiehet ovat virkavastuuta koskevien säännösten alaisia myös toimiesaan Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan järjestelmäriskikomitean toimielimissä.

Kansallisen valvontaviranomaisen organisaatiosta ja sisäisistä vastuusuhteista päättäminen on kunkin jäsenvaltion omassa harkinnassa. Suomessa Finanssivalvonnan johtokunnan tehtävänä on valvoa Finanssivalvonnan toimintaa myös siltä osin kuin Finanssivalvonnan johtaja tai muu virkamies toimii Finanssivalvonnan edustajana Euroopan valvontaviranomaisessa. Riippumattomuus ei myöskään estä sitä, että johtokunta kokouksessaan keskustelee asiasta, joka on vireillä Euroopan valvontaviranomaisessa. Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn riippumattomuusvaatimuksen sisältö määräytyy viime kädessä Euroopan unionin tuomioistuimen mahdollisen oikeuskäytännön perusteella.

Pankkivaltuuston yleinen valvontatehtävä ja Finanssivalvonnan johtokunnan valvontatehtävä laajenevat koskemaan myös Finanssivalvonnan toiminnan osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää. Jotta Finanssivalvonnan toiminnan valvonta olisi tehokasta, sen tulee perustua riittävän ajantasaiseen ja kattavaan tietoon siitä, miten Euroopan finanssivalvontajärjestelmä toimii, millaisia asioita Euroopan valvontaviranomaisissa on vireillä, miten ja millaisiksi Finanssivalvonnan kannat Euroopan valvontaviranomaisissa päätettäviin asioihin muodostetaan ja miten Finanssivalvonta on kyennyt vaikuttamaan päätöksiin. On varmistettava, että myös tulevaisuudessa pankkivaltuustolla ja johtokunnalla on riittävät mahdollisuudet saada tehtäviensä hoitamiseen tarvittavat tiedot. Olisi myös harkittava käytännön keinoja vahvistaa pankkivaltuuston voimavaroja, jotta pankkivaltuustolla olisi mahdollisuus kokoontua riittävän usein, saada monipuoliset ja kattavat selvitykset Finanssivalvonnan toiminnasta

Euroopan finanssivalvontajärjestelmässä sekä valvoa tekemiensä päätösten toimeenpääntä ja vaikutuksia. Tämä on tärkeää, koska pankkivaltuuston suorittaman yleisvalvonnan keskeisenä tarkoituksena on varmistaa Finanssivalvonnan demokraattisen vastuunalaisuuden toteutuminen. Myös finanssitoimialaa ja sen asiakkaita edustavien tahojen kuuleminen saattaisi edistää pankkivaltuuston suorittaman yleisvalvonnan onnistumista.

Euroopan finanssivalvonta-asetusten 37 artiklan mukaan kussakin Euroopan valvontaviranomaisessa on sidosryhmien kuulemisen helpottamiseksi osallisryhmä. Nämä osallisryhmät muodostuvat paitsi alan toimijoista myös kuluttajista ja muista palvelujen käyttäjistä.

Nykyisin Finanssivalvonnan on kuultava vuosittain finanssimarkkinoilla toimivien edustajia muun muassa Finanssivalvonnan talousarviosta sekä valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Kuulemisvelvollisuuden laajentaminen koskemaan myös kuluttajia ja muita finanssipalvelujen käyttäjiä olisi tarpeellista, kun otetaan huomioon Finanssivalvonnan toiminnan tavoite sekä palvelujen käyttäjien kuuleminen Euroopan valvontaviranomaisissa ja Euroopan valvontaviranomaisten tehtävät finanssialan kuluttajansuojan edistämässä.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia. Lakiin ehdotetaan lisättäviksi säännökset Finanssivalvonnan kuulumisesta Euroopan finanssivalvontajärjestelmään ja Finanssivalvonnan velvollisuudesta ottaa toiminnassaan huomioon Euroopan valvontaviranomaisten päätökset, ohjeet ja suositukset, Euroopan järjestelmäriskikomitean suositukset sekä komission teknisiä standardeja koskevat säädökset.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnan olisi toimittava yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden kanssa finanssimarkkinoiden sääntelyä koskevissa asioissa. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava asianomaiselle ministeriölle Euroopan valvontaviranomaisessa vireillä olevasta teknisen standardin valmistelusta, jos teknisellä standardilla voi olla vaikutusta Suomen lainsäädäntöön. Samoin

Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava asianomaiselle ministeriölle, jos Euroopan valvontaviranomaisessa vireillä olevalla asialla voi olla Suomen finanssimarkkinoiden toimintaan tai vakauteen vaikutus, jota ei ole pidettävä vähäisenä.

Pankkivaltuuston ja Finanssivalvonnan johtokunnan mahdollisuudet valvoa Finanssivalvonnan toimintaa osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää ehdotetaan varmistettaviksi. Ensinnäkin ehdotetaan, että johtokunnalle säädettäisiin velvollisuus lisätä pankkivaltuustolle annettaviin kertomuksiin osuus, joka sisältää Finanssivalvonnan toiminnan osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää. Toiseksi ehdotetaan, että Finanssivalvonnan johtajalle säädetään velvollisuus pitää johtokunta tietoisena Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan järjestelmäriskikomitean kautta vireille tulleista merkittävistä seikoista ja aloitteista. Lisäksi ehdotetaan, että johtokunnan olisi kuultava toimijoiden edustajien lisäksi kuluttajien ja finanssipalvelujen muiden asiakkaiden edustajia valvonnalle asetusta tavoitteista ja niiden toteutumisesta sekä muun muassa Finanssivalvonnan talousarviosta.

Esityksessä ehdotetaan rajoitettavaksi Finanssivalvonnan oikeutta siirtää tarkastustehtäviä tai päätäntävaltaa toisen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle koskemaan ainoastaan tilanteita, joissa tehostetaan rajat ylittävää toimintaa harjoittavan finanssilaitoksen tai finanssiryhmittymän valvontaa.

Lakiin ehdotetaan selvyuden vuoksi lisättäviksi säännökset päätöksistä, joita Euroopan valvontaviranomaiset voivat yksittäistapauksissa antaa Finanssivalvonnan valvottaville ja muille finanssimarkkinoilla toimiville.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Hallituksen esityksestä ei aiheudu taloudellisia vaikutuksia Finanssivalvonnalle tai muille tahoille.

Euroopan finanssivalvontajärjestelmä perustuu Finanssivalvontaa suoraan velvoitaviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiin. Seuraavassa arvioidaan taloudellisia vaikutuksia, jotka johtuvat Finanssivalvonnan kuulumisesta Euroopan finanssivalvontajärjestelmään.

Finanssivalvonnan on osallistuttava Euroopan valvontaviranomaisen toiminnan rahoittamiseen. Finanssivalvonnan osuus kansallisista maksuosuuksista kertyvästä määrästä on 7/345 -osaa eli 2,029 prosenttia. Finanssivalvonnan maksuosuuden kehitys lähivuosina on kuvattu taulukossa 2, joka perustuu komission arvioon Euroopan valvontaviranomaisten yhteenlasketun budjetin ja kansallisten maksuosuuksien kokonaismäärän kehittymisestä (edellä Taulukko 1 ja sen yhteydessä esitetty).

Taulukko 2. Finanssivalvonnan osuus Euroopan valvontaviranomaisten toiminnan rahoituksesta taulukon 1 perusteella laskettuna

Vuosi	2011	2012	2013	2014
Finanssivalvonnan maksuosuudet yhteensä	453 000 €	624 000 €	738 000 €	833 000 €

Ottaen huomioon komission lokakuussa 2010 ehdottamat Euroopan valvontaviranomaisten budjettien tarkistukset, Finanssivalvonnan osuus kasvaisi arviolta 490 000 euroon vuonna 2011.

Finanssivalvonta osallistuu nykyisin Euroopan pankkivalvontaviranomaisten komitean, Euroopan arvopaperimarkkinavalvon-

taviranomaisten komitean ja Euroopan valuutus- ja lisäeläkevalvontaviranomaisten komitean kustannusten kattamiseen jäsenmaksuilla. Niiden yhteismäärä vuodelta 2010 on 229 000 euroa. Uudistuksen tullessa voimaan valvontaviranomaisten komiteoiden toiminta lakkaa ja niiden tehtävät siirtyvät Euroopan valvontaviranomaisille.

Osallistuminen Euroopan finanssivalvontajärjestelmään merkitsee ensinnäkin Finanssivalvonnan maksuosuuksien kasvamista, ensimmäisenä toimintavuotena noin kaksinkertaisiksi eli nykyisestä 229 000 eurosta (0,9 % Finanssivalvonnan toimintakuluista) arvioituu 490 000 euroon (2 % toimintakuluista). Missä määrin Finanssivalvonnan muut kansainvälisen yhteistyön kustannukset kasvavat, riippuu keskeisesti siitä, miten Euroopan valvontaviranomaiset järjestävät toimintansa ja miten kansallisten viranomaisten valvontayhteistyö kehittyy.

Voidaan arvioida, että Finanssivalvonnan toiminnasta nykyistä suurempi osuus tulee liittymään Euroopan unionin laajuiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön. Euroopan unionin valvontayhteistyöstä muodostuu yhä enemmän osa tavanomaista valvontatoimintaa, mikä olisi otettava huomioon valvonnan voimavaroja suunnattaessa. Samalla olisi arvioitava Euroopan finanssivalvontajärjestelmän toiminnasta Finanssivalvonnalle koituvat synergiaedut ja mahdollinen työmäärän lisäys. Finanssivalvonnan tulisi hyödyntää valmistelu ja tietous, jota voidaan saada Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan järjestelmäriskikomitean kautta.

Edellä sanotun perusteella voidaan alustavasti arvioida, etteivät Finanssivalvonnan toiminnan kokonaiskustannukset kasva olennaisesti Euroopan finanssivalvontajärjestelmän johdosta ainakaan järjestelmän toiminnan alkuvuosina. On tärkeää, että Finanssivalvonta itse tiiviisti seuraa voimavarojensa kohdentumista ja toimintakulujensa kehittymistä, arvioi tulevaa kehitystä ja ryhtyy tilanteen vaatimiin toimenpiteisiin.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan ja muut vaikutukset

Myös keskeiset vaikutukset viranomaisten toimintaan johtuvat suoraan Euroopan finanssivalvonta-asetuksista ja Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetuksesta. Vaikutukset ovat olennaiset.

Vaikutukset Finanssivalvonnan toimintaan johtuvat ennen muuta siitä, että Euroopan valvontaviranomaiset ovat Euroopan unionin elimiä. Finanssivalvonta on velvollinen noudattamaan Euroopan valvontaviranomaisen

toimivaltansa puitteissa antamia päätöksiä. Näitä päätöksiä on noudatettava Finanssivalvonnan samasta asiasta aiemmin mahdollisesti tekemän päätöksen asemesta. Finanssivalvonnan on osallistuttava Euroopan valvontaviranomaisten hallintoon ja kustannusten kattamiseen. Uudistuksesta ei aiheudu Finanssivalvonnalle olennaisia henkilöstövaikutuksia. Voimavaroja on kuitenkin osin kohdennettava uudelleen, mikä voi tapahtua pitemmän ajan kuluessa.

Euroopan finanssivalvonta-asetukset rajoittavat ministeriöiden, lähinnä valtiovarainministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön, toimintamahdollisuuksia lainvalmistelutyössä. Euroopan finanssivalvonta-asetukset merkitsevät myös eduskunnan lainsäädäntövallan kaventumista. Ministeriöillä ja eduskunnalla ei ole oikeutta osallistua Euroopan unionin teknisten standardien valmisteluun tai niistä päättämiseen, vaikka komission hyväksymän teknisen standardin vuoksi Suomessa olisi muutettava lakia tai asetusta.

Vaikutuksia voidaan arvioida paremmin, kun Euroopan finanssivalvonta-asetukset, Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetus ja niitä täydentävät muutokset finanssialan direktiiveihin on saatettu täysin voimaan ja kun järjestelmän toiminnasta on saatu kokemusta ensivuosilta. Finanssivalvonnan sopeutumisesta uuteen järjestelmään helpottaa se, että Finanssivalvonta on muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansallisten valvontaviranomaisten tavoin osallistunut useiden vuosien ajan eurooppalaisten valvontaviranomaisten komiteoiden työhön.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tehtäväksi Finanssivalvonnasta annettuun lakiin sellaiset muutokset, jotka ottavat huomioon Finanssivalvonnan kuulumisen Euroopan finanssivalvontajärjestelmään. Esityksessä lisätään Finanssivalvonnan velvollisuutta antaa tietoja asianomaisille ministeriöille ja tehdä ministeriöiden kanssa yhteistyötä määräysten valmistelussa. Nämä velvollisuudet eivät koske yksittäisiä valvontapäätöksiä eivätkä muutoinkaan vaarana Finanssivalvonnan päätöksenteon itsenäisyyttä. Lisäksi esityksessä edistetään pankkivaltuuston ja Finanssivalvonnan johtokunnan mahdollisuuksia valvoa Finanssivalvonnan toimintaa

siltä osin kuin Finanssivalvonta toimii osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää.

Esityksellä ei ole olennaista vaikutusta Finanssivalvonnan valvottavien, finanssimarkkinoilla toimivien muiden elinkeinonharjoittajien eikä näiden asiakkaiden asemaan tai toimintaan. Kuluttajansuojan ja muun asiakkaansuojan merkitystä finanssialan toimijoiden valvonnassa korostetaan sillä, että Finanssivalvonnan johtokunnan olisi kuultava kuluttajien ja muiden palvelujen käyttäjien edustajia muun muassa valvonnalle asetettavista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Finanssialan kannalta Euroopan finanssivalvonta-asetukset johtavat myös siihen, että tietyissä tapauksissa Euroopan valvontaviranomainen voi antaa suomalaista finanssimarkkinoilla toimivaa suoraan velvoittavan päätöksen.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Ennen esitysluonnoksen valmistumista valtiovarainministeriö kuuli Finanssivalvontaa ja oli yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Suomen Pankilta, Finanssivalvonnalta ja Finanssialan keskusliitolta. Lisäksi esitysluonnos lähetettiin tiedoksi seuraaville tahoille: työ- ja elinkeinoministeriö, Kuluttaja-asiamies, Eläkesäätiöyhdistys – ESY ry, Keskuskauppa-kamari, Kuluttajat – Konsumenterna ry, Lähivakuutus-ryhmän keskusliitto ry, NASDAQ OMX Helsinki Oy, Paikallisosuuspankkiliitto ry, Osakesäästäjien keskusliitto ry, Osuuspankkikeskus Osk, Suomen Kuluttajaliitto, Suomen Vakuutusmeklariliitto, Säästöpankkiliitto ry, Työeläkevakuuttajat TELA ry, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö TYJ ry, Vakuutus-kassat ry., Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

Lausunnon esitysluonnoksesta antoivat oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö,

Suomen Pankki, Finanssivalvonta, Kuluttajavirasto/kuluttaja-asiamies, Finanssialan keskusliitto, Eläkesäätiöyhdistys – ESY ry, Keskuskauppa-kamari, Osakesäästäjien keskusliitto ry, Osuuspankkikeskus Osk, Työeläkevakuuttajat TELA ry, Akava ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry. Lausunnonantajat suhtautuivat ehdotettuihin muutoksiin myönteisesti.

Finanssivalvonnan ja ministeriöiden yhteistyötä finanssialaa koskevien Euroopan unionin teknisten standardien valmistelussa pidettiin yleisesti tärkeänä. Eräissä lausunnoissa esitettiin, että Finanssivalvonnan tulisi kuulla teknisten standardien valmistelusta myös toimialaa tai muita viranomaisia tai että toimialan kuulemisesta olisi säädettävä laissa. Näiltä osin esityksessä on päädytty siihen, että kuuleminen jäisi Finanssivalvonnan harkintaan ja hyvän hallinnon periaatteiden soveltamisen varaan.

Yhdessä lausunnossa esitettiin, että Finanssivalvonnan johtokunnan velvollisuutta kuulla Finanssivalvonnan ulkopuolisia tahoja muun muassa valvonnalle asetetuista tavoitteista laajennettaisiin koskemaan myös finanssialoilla toimivien palkansaajajärjestöjen edustajia. Tältä osin jatkovalmistelussa on arvioitu, että nykyinen finanssialan toimijoiden kuuleminen ja esityksen mukainen kuluttajien ja finanssipalvelujen muiden käyttäjien kuuleminen olisi riittävä. Laajempi kuuleminen jäisi Finanssivalvonnan johtokunnan harkittavaksi. Oikeusministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota muun muassa siihen, liittykö Finanssivalvonnan ja ministeriöiden yhteistyöstä säätämiseen ongelmia lakiehdotuksen 11 ja 15 §:n mukaisen Finanssivalvonnan johtajan ja muun virkamiehen riippumattomuusvaatimuksen kanssa. Tältä osin lakiehdotuksen 3 §:n perusteluissa korostetaan, ettei yhteistyöllä saa puuttua riippumattomuuteen. Esityksessä lähdetään siitä, että yhteistyö ja siitä säätäminen on Suomen etujen valvomisen kannalta tärkeää.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin tehtäväksi joitakin sanonnallisia tai teknisiä muutoksia perusteluihin ja säädösehdotukseen. Esitystä viimeistellessä näitä tarkennusehdotuksia on pyritty ottamaan huomioon.

5 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän perustamiseen liittyy Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2010 / /EU) direktiivien 1998/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen toimivaltojen osalta.

Direktiivillä muutetaan sen otsikossa mainittujen direktiivien alakohtaisia säännöksiä. Direktiivillä annetaan Euroopan valvontaviranomaisille tehtäväksi laatia luonnoksia teknisiksi standardeiksi yksilöityjen alakohtaisten säännösten tarkemmasta soveltamisesta ja toimeenpanosta. Samoin yksilöidään ne alakohtaiset säännökset, joissa Euroopan valvontaviranomaisilla on toimivalta tehdä kansallisia valvontaviranomaisia sitovia päätöksiä näiden viranomaisten välisten erimielisyyksien ratkaisemiseksi.

Samalla tarkennetaan kansallisten viranomaisten velvollisuutta antaa tietoja Euroopan valvontaviranomaisille. Lisäksi Euroopan valvontaviranomaiset velvoitetaan laatimaan ja julkaisemaan luetteloita finanssialan toimijoista ja muista tärkeistä kysymyksistä. Kansallinen lainsäädäntö on saatettava vastaamaan direktiivien vaatimuksia vuoden 2011 loppuun mennessä. Direktiivi vaatii useita tarkistuksia Suomen rahoitusmarkkinalainsäädäntöön. Niitä koskevat esitykset annetaan vaalien jälkeen koontuvalle uudelle eduskunnalle.

Direktiiviehdotuksesta on helmikuussa 2010 informoitu eduskuntaa valtioneuvoston kirjelmällä (U 2/2010).

Komission tarkoituksena on myöhemmin antaa toinen direktiiviehdotus, joka muun muassa sisältäisi vastaavia muutoksia vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) 25 päivänä marraskuuta 2009 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2009/138/EY.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Laki Finanssivalvonnasta

3 §. Tehtävät. Voimassa olevan pykälän 3 momentin 7 kohdassa oleva maininta Finanssivalvonnan osallistumisesta Euroopan finanssivalvontaviranomaisten komiteoiden työhön ehdotetaan muutettavaksi koskemaan osallistumista lakiin lisättäväksi ehdotetussa uudessa 3 a §:ssä tarkoitettuun yhteistyöhön Euroopan finanssivalvontajärjestelmässä.

3 a §. Euroopan finanssivalvontajärjestelmä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 a §.

Pykälän 1 momentissa todettaisiin, että Finanssivalvonta kuuluu Euroopan finanssivalvontajärjestelmään. Ehdotus perustuu Euroopan finanssivalvonta-asetusten 2 artiklaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Finanssivalvonnan on päätöksenteossään ja muussa toiminnassään otettava huomioon Euroopan valvontaviranomaisten päätökset, ohjeet ja suositukset sekä Euroopan järjestelmäriskikomitean suositukset.

Finanssivalvonnan olisi niin ikään otettava toiminnassään huomioon teknisiä standardeja sisältävät Euroopan komission säädökset, jotka komissio antaa sille Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyin toimivallan nojalla. Komission yleisestä toimivallasta antaa tällaisia asetuksia ja päätöksiä Euroopan valvontaviranomaisten esityksestä säädetään kunkin finanssivalvonta-asetuksen 10 ja 15 artiklassa ja toimivalta yksilöidään tarkemmin kussakin finanssimarkkinoita koskevassa direktiivissä.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi esitettävä perustelut ohjeen tai suosituksen antaneelle Euroopan valvontaviranomaiselle tai Euroopan järjestelmäriskikomitealle, jollei Finanssivalvonta poikkeuksellisesti voi noudattaa ohjetta tai suositusta. Jos ohjeen noudattaminen olisi esimerkiksi Suomen lain vastaista, ohjetta ei voi noudattaa siltä osin.

Ohjeiden ja suositusten noudattamisen osalta pykälän 2 ja 3 momentti perustuu Euroopan finanssivalvonta-asetusten 16 artiklaan ja Euroopan järjestelmäriskikomitea-

asetuksen 16 ja 17 artiklaan. Lisäksi pykälän 2 momentti perustuu siihen, että kansalliset valvontaviranomaiset ovat velvollisia noudattamaan Euroopan valvontaviranomaisten päätöksiä, joita nämä antavat Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyin toimivallan perusteella.

3 b §. Määräysten valmistelua koskeva yhteistyö. Edellä yleisperustelujen jaksossa 2.1. mainituista syistä on tarpeen tehostaa Finanssivalvonnan ja ministeriöiden yhteistyötä kotimaisten ja EU-normien valmistelussa. Asiasta säätäminen on tarpeen myös siksi, että Finanssivalvonta ei ole osa valtion linjahlintoa vaan se on osa maan keskuspankkia.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Finanssivalvonta valmistelisi Suomen lain nojalla annettavia määräyksiä ja osallistuisi Euroopan valvontaviranomaisten piirissä tapahtuvaan teknisten standardien eli määräysten valmisteluun toimimalla yhteistyössä valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä muiden toimivaltaisten ministeriöiden kanssa. Joissakin tapauksissa tekninen standardi saattaa liittyä oikeusministeriön tai työ- ja elinkeinoministeriön toimialueeseen, jolloin Finanssivalvonta olisi yhteistyössä myös näiden ministeriöiden kanssa. Yhteistyössä on tärkeää valmisteluhankkeen luonteen ja laajuuden huomioon ottava tiedottaminen ministeriölle hankkeen perustamisesta, etenemisestä ja päättämisestä. Finanssivalvonnan ja ministeriöiden tulisi keskustella ja sopia käytännön yhteistyön toteuttamisesta. Esityksen tarkoituksena ei ole jäykistää yhteistyötä, vaan muodostaa sille perusta ja kannustaa osapuolia kansallisen edun mukaiseen valmisteluyhteistyöhön.

Finanssivalvonnan ja ministeriöiden yhteistyössä ei saa puuttua Finanssivalvonnan johtajan riippumattomuuteen esimerkiksi hänen käsitellessään teknistä standardia koskevia kysymyksiä Euroopan valvontaviranomaisen hallintoneuvostossa. Finanssivalvonnan johtaja ei ole velvollinen ottamaan huomioon Suomen muiden viranomaisten tai esimerkiksi toimialan käsityksiä siitä, millainen teknisen standardin pitäisi olla. Yhteistyön keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että tieto lain-

säädäntöön vaikuttavasta teknisen standardin valmistelusta on riittävän ajoissa ministeriöillä. Tällöin ministeriöt voivat muun muassa paremmin varautua esittämään käsityksensä teknisen standardin luonnoksesta Euroopan valvontaviranomaisen järjestämässä julkisessa kuulemisessa ja mahdollisesti Euroopan unionin neuvostossa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin yhteistyöstä niissä asioissa, jotka tulevat vireille Euroopan valvontaviranomaisissa. Momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava asianomaiselle ministeriölle teknisen standardin valmistelun aloittamisesta, jos teknisellä standardilla voi Finanssivalvonnan arvion mukaan olla vaikutusta Suomen lainsäädäntöön. Ilmoitus olisi tehtävä, jos standardi vaatisi muutoksia Suomen lakiin tai asetukseen. Finanssivalvonnan tulisi yhteistyössä asianomaisen ministeriön kanssa arvioida tarvittavia toimenpiteitä. Näitä voivat olla esimerkiksi ehdotus standardin muuttamisesta, varautuminen Suomen lainsäädännön tarkistamiseen tai molempien vaihtoehtojen harkinta.

Momentin mukaan Finanssivalvonta ei olisi velvollinen ilmoittamaan sellaisten teknisten standardien valmistelun aloittamisesta, joilla ei ole vaikutusta Suomen lainsäädäntöön. Tästä huolimatta käytännössä voisi olla perusteltua, että Finanssivalvonta ilmoittaisi myös tällaisen valmistelun käynnistymisestä. Ensinnäkin tiedolla saattaa olla merkitystä ministeriön säädösvalmistelun kannalta, vaikka tekninen standardi ei suoraan vaatisikaan lain tai asetuksen muuttamista. Toiseksi voi olla mahdollista, että standardin vaikutusten selvittäminen edellyttää Finanssivalvonnan ja ministeriön yhteistyötä.

Ehdotetussa pykälässä ei ehdoteta säädettäväksi teknisten standardien valmistelua koskevasta Finanssivalvonnan yhteistyöstä muiden mahdollisten tahojen kanssa. Tältä osin kuuleminen on tarkoituksenmukaisinta jättää Finanssivalvonnan harkintaan. Hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti Suomessa on pidetty tärkeänä toimijoiden edustajien kuulemista finanssialan säädöshankkeissa. Käytännössä voisi olla perusteltua ulottaa toimijoiden edustajien kuuleminen myös teknisten standardien valmisteluun. Näin edis-

tettäisiin mahdollisuuksia arvioida teknisen standardin soveltumista Suomen olosuhteisiin ja mahdollisuuksia vaikuttaa lopullisen standardin sisältöön. Finanssialan toimijoiden kuulemista puoltavat myös Euroopan finanssivalvonta-asetusten säännökset, joiden mukaan Euroopan valvontaviranomaisten on järjestettävä julkisia kuulemisia teknisten standardien luonnoksista ja pyydettävä luonnoksista lausunto finanssialan osallisryhmältä. Lisäksi tekninen standardi saattaa koskea eräiden erityisviranomaisten kuten kuluttajiasiamiehen tai kilpailuviraston tehtäväaluetta, jolloin asianomaisen viranomaisen kuuleminen voi olla tarpeellista.

Pykälän 2 momentin 2 kohdassa Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuutta ehdotetaan täydennettäväksi koskemaan myös muita Euroopan valvontaviranomaisessa vireille tulleita asioita, joilla voi Finanssivalvonnan arvion mukaan olla Suomen finanssimarkkinoiden toimintaan tai vakauteen vaikutus, jota ei ole pidettävä vähäisenä. Tällainen asia saattaa liittyä Euroopan valvontaviranomaisessa valmisteltavaan ohjeeseen tai suositukseen taikka esimerkiksi kriisitilanteen hallintaan.

Pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohdassa ehdotettu Finanssivalvonnan velvollisuus tiedon antamiseen perustuisi Finanssivalvonnan arvioon. Tällä halutaan painottaa yhtäältä sitä, että Finanssivalvonta tekee arvion käytössään olevien tietojen perusteella, ja toisaalta sitä, että arviointi tapahtuu valvontaviranomaisen tehtävän näkökulmasta. Jos esimerkiksi tieto finanssimarkkinoiden vakauteen vaikuttavasta asiasta jätetään antamatta, arvioinnin on tapahduttava hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Säännösehdotus ei merkitse vapaata harkintavaltaa arvioida sitä, annetaanko tietoa ministeriölle vai ei.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi eduskunnan tiedottamisesta, kun Euroopan valvontaviranomaisessa vireille tulleella luonnoksella tekniseksi standardiksi on eduskunnan säätämään lakiin vaikutus, jota ei ole pidettävä vähäisenä. Ehdotus liittyy perustuslain 97 §:n soveltamiseen. Perustuslain 97 §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan eduskunnan suuren valiokunnan tulee saada selvitys muiden kuin ulko- ja turvallisuuspo-

litiikkaa koskevien asioiden valmistelusta Euroopan unionissa.

Koska nyt esillä olevassa tapauksessa säädöksen valmistelua Euroopan unionissa käsittelevä Suomen viranomainen ei ole ministeriö vaan Finanssivalvonta, pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnalle velvollisuus käynnistää valmistelu eduskunnalle tiedottamiseksi. Tämä tapahtuisi siten, että Finanssivalvonta viipymättä tekee asianomaiselle ministeriölle ehdotuksen valtioneuvoston selvitykseksi eduskunnalle. Ehdotuksessa tulisi kuvata asianomainen standardiluonnos, arvioida sen vaikutus Suomen lainsäädäntöön sekä arvioida taloudelliset ja muut vaikutukset. Lisäksi ehdotuksessa tulisi esittää Finanssivalvonnan kanta standardiluonnokseen. Asianomainen ministeriö päättäisi valtioneuvoston selvityksen sisällöstä.

10 §. Johtokunnan tehtävät. Pykälän 2 momentin 12 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnan johtokunnan olisi kuultava lainkohdassa tarkoitetuista kysymyksistä finanssimarkkinoilla toimivien edustajien lisäksi kuluttajien ja finanssipalvelujen muiden käyttäjien edustajia. Kuulemisvelvollisuus koskisi valvonnalle asetettuja tavoitteita ja niiden toteutumista, Finanssivalvonnan talousarviota sekä arviota, jossa tarkastellaan valvonnassa odotettavia muutoksia, niiden vaikutusta valvontamaksukertymään ja odotettavissa olevien muutosten edellyttämiä toimenpiteitä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Ehdotuksen mukaan pankkivaltuustolle annettavien kertomusten tulisi sisältää myös Finanssivalvonnan toiminta osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää. Esimerkiksi pankkivaltuustolle annettavassa vuotuisessa kertomuksessa Finanssivalvonnan toiminnasta olisi selvitettävä Finanssivalvonnan tavoitteita toimittaessa osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää, näiden tavoitteiden toteutumista ja arvioita valvontaan odotettavissa olevista muutoksista.

11 §. Johtaja. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Momentissa todettaisiin selvyuden vuoksi, että Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetään johtajan riippumattomuudesta hänen hoitaessaan Euroopan valvontaviranomaisen hallintoneu-

voston tai johtokunnan jäsenen tehtäviä. Nämä säännökset ovat Euroopan finanssivalvonta-asetusten 42 ja 46 artiklassa.

12 §. Johtajan tehtävät. Pykälän 4 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään johtajalle velvollisuus pitää johtokunta tietoisena seikoista ja aloitteista, jotka ovat tulleet tietoon paitsi Finanssivalvonnan oman toiminnan kautta myös Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan järjestelmäriskikomitean toiminnan kautta. Lainkohdassa nykyisin mainittujen finanssimarkkinoiden kehitykseen vaikuttavien seikkojen lisäksi johtokunta olisi pidettävä tietoisena finanssialan lainsäädäntöön vaikuttavista seikoista, kuten Euroopan valvontaviranomaisten piirissä valmisteltavista teknisistä standardeista.

15 §. Riippumattomuus. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Momentissa todettaisiin selvyuden vuoksi, että Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetuksessa säädetään Finanssivalvonnan virkamiehen riippumattomuudesta hänen osallistuessaan Euroopan järjestelmäriskikomitean hallintoneuvoston toimintaan tai hänen hoitaessaan muita komitean tehtäviä. Tässä tarkoitettujen säännökset ovat Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetuksen 7 artiklassa.

67 §. Tarkastustehtävän siirtäminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jossa säädettäisiin Euroopan finanssivalvonta-asetusten 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua mahdollisuudesta rajoittaa Finanssivalvonnan oikeutta sopia tehtävien tai vastuiden siirtämisestä toisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisille. Momentin mukaan siirto on mahdollista vain rajat ylittävää toimintaa harjoittavan valvottavan tai ryhmittymän tehokasta valvontaa varten.

71 §. Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja myös Euroopan valvontaviranomaisille, Euroopan valvontaviranomaisten sekakomitealle ja Euroopan järjestelmäriskikomitealle. Euroopan finanssivalvonta-asetusten 35 artikla edellyttää, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset toimittavat Euroopan valvontaviranomaisille kaikki ne tiedot, joita viimeksi mainitut viranomaiset tarvitsevat tehtäviensä hoitamiseen. Myös Euroopan jär-

jestelmäriskikomitea-asetuksen 15 artikla sisältää säännökset, joiden perusteella jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava Euroopan järjestelmäriskikomitealle sen tehtävien hoitamisessa tarvittavia tietoja.

74 a §. *Euroopan valvontaviranomaisten päätökset.* Pykälään ehdotetaan selvyuden vuoksi otettaviksi säännökset siitä, että Finanssivalvonnan yksittäistapauksessa antama lainvoimainen päätös ei ole aina lopullinen. Euroopan finanssivalvonta-asetusten 17—19 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa, kun finanssilaitosta koskevat vaatimukset ovat asetusten 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten nojalla suoraan sovellettavissa ja kun kansallinen valvontaviranomainen ei ole noudattanut Euroopan valvontaviranomaisen päätöstä tilanteen korjaamiseksi, Euroopan valvontaviranomainen

voi nimittäin tehdä yksittäiselle finanssilaitokselle osoitetun päätöksen. Euroopan valvontaviranomaisen päätöksen perusteella finanssilaitoksen on korjattava toimintansa päätöksen mukaiseksi. Näin on tehtävä, vaikka finanssilaitos toimisi Finanssivalvonnan aiemmin antamassa toisensisältöisessä päätöksessä vaaditulla tai hyväksytyllä tavalla.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 3 momentin 7 kohta, 10 §:n 2 momentin 12 kohta, 12 §:n 4 kohta ja 71 §:n 1 momentin 3 kohta, sekä
lisätään lakiin uusi 3 a ja 3 b §, 10 §:ään uusi 5 momentti, 11 §:ään uusi 5 momentti, 15 §:ään uusi 3 momentti, 67 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 10/2010, uusi 6 momentti ja lakiin uusi 74 a § seuraavasti:

3 §

Tehtävät

 Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:

7) osallistua 3 a §:ssä tarkoitetun Euroopan finanssivalvontajärjestelmän puitteissa tapahtuvaan yhteistyöhön Euroopan unionissa sekä muuhun viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön;

3 a §

Euroopan finanssivalvontajärjestelmä

Finanssivalvonta kuuluu Euroopan pankkiviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010 ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, jäljempänä *Euroopan finanssivalvonta-asetukset*, sekä rahoitusjärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, jäljempänä *Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetus*, tarkoitettuun Euroopan finanssivalvontajär-

jestelmään, jonka tarkoituksena on Euroopan unionin rahoitusjärjestelmän valvonnan varmistaminen.

Tehtäviään suorittaessaan Finanssivalvonnan on otettava huomioon sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, 1 momentissa mainituissa asetuksissa tarkoitetun Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen, jäljempänä *Euroopan valvontaviranomaiset*, päätökset, ohjeet ja suositukset, Euroopan järjestelmäriskikomitean suositukset sekä teknisiä standardeja sisältävät Euroopan komission säädökset, jotka komissio antaa sille Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn toimivallan nojalla.

Jollei 2 momentissa tarkoitetun ohjeen tai suosituksen noudattaminen ole mahdollista, Finanssivalvonnan on esitettävä perustelut ohjeesta tai suosituksesta poikkeamiseen ja toimitettava ne asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle tai Euroopan järjestelmäriskikomitealle.

3 b §

Määräysten valmistelua koskeva yhteistyö

Finanssivalvonta toteuttaa 3 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja, siltä osin kuin kysymys on finanssimarkkinoita koskevasta sääntelystä, 3 a §:ssä tarkoitettua tehtäväänsä yhteistyössä valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä muun toimivaltaisen ministeriön kanssa.

Finanssivalvonnan on annettava finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön valmistelusta ja finanssimarkkinoiden toimivuudesta vastaavalle ministeriölle viipymättä tieto:

1) Euroopan valvontaviranomaisessa vireillä olevasta teknisen standardin valmistelusta, jos teknisellä standardilla voi Finanssivalvonnan arvion mukaan olla vaikutus Suomen lainsäädäntöön; ja

2) muusta Euroopan valvontaviranomaisessa vireillä olevasta asiasta, jos sillä voi Finanssivalvonnan arvion mukaan olla Suomen finanssimarkkinoiden toimintaan tai vakautteen vaikutus, jota ei ole pidettävä vähäisenä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla teknisellä standardilla voi olla Suomen lainsäädäntöön vaikutus, jota ei ole pidettävä vähäisenä, Finanssivalvonnan on viipymättä tehtävä asianomaiselle ministeriölle ehdotus valtioneuvoston selvitykseksi eduskunnalle.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:

12) kuulla vuosittain finanssimarkkinoilla toimivien edustajia sekä kuluttajien ja finanssipalvelujen muiden käyttäjien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin kuin 3 kohdassa tarkoitettua talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitettua arviosta.

Edellä 2 momentin 10 ja 11 kohdassa tarkoitettujen kertomusten tulee kattaa myös Finanssivalvonnan toiminta osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää.

11 §

Johtaja

Johtajan riippumattomuudesta hänen hoitaessaan Euroopan valvontaviranomaisen hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsenen tehtäviä säädetään Euroopan finanssivalvontasetuksissa.

12 §

Johtajan tehtävät

Johtajan tehtävänä on:

4) pitää johtokunta tietoisena Finanssivalvonnan, Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan järjestelmäriskikomitean toiminnan kautta tietoon tulleista finanssimarkkinoiden kehitykseen ja finanssialan lainsäädäntöön vaikuttavista seikoista ja aloitteista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä;

15 §

Riippumattomuus

Finanssivalvonnan virkamiehen riippumattomuudesta hänen hoitaessaan Euroopan järjestelmäriskikomitean hallintoneuvoston jäsenen tehtäviä tai muita mainittuun komiteaan liittyviä tehtäviä säädetään Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetuksessa.

67 §

Tarkastustehtävän siirtäminen

Finanssivalvonta voi siirtää vain sellaista päätösvaltaa ja sellaisia tarkastustehtäviä, jotka ovat tarpeen rajat ylittävää toimintaa harjoittavan valvottavan tai ryhmittymän tehokasta valvontaa varten.

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

3) toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle, muulle toisen ETA-valtion finanssimarkkinoiden toimi-

vuudesta vastaavalle viranomaiselle sekä Euroopan valvontaviranomaisille, Euroopan valvontaviranomaisten sekakomitealle ja Euroopan järjestelmäriskikomitealle;

74 a §

Euroopan valvontaviranomaisten päätökset

Jos Euroopan valvontaviranomainen antaa Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn menettelyn mukaisesti finanssimarkki-

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

noilla toimivalle osoitetun yksittäisen päätöksen asiassa, josta Finanssivalvonta on aiemmin antanut päätöksen, Finanssivalvonnan päätöksen asemesta noudatetaan Euroopan valvontaviranomaisen antamaa päätöstä. Muutoksenhausta Euroopan valvontaviranomaisen antamaan päätökseen säädetään Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Tapani Tölli*

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 3 momentin 7 kohta, 10 §:n 2 momentin 12 kohta, 12 §:n 4 kohta ja 71 §:n 1 momentin 3 kohta, sekä
lisätään lakiin uusi 3 a ja 3 b §, 10 §:ään uusi 5 momentti, 11 §:ään uusi 5 momentti, 15 §:ään uusi 3 momentti, 67 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 10/2010, uusi 6 momentti ja lakiin uusi 74 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Tehtävät**Tehtävät*-----
Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:

Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:

7) osallistua Euroopan pankkivalvojien komitean, Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean ja Euroopan vakuutusvalvojien komitean työhön valvontajärjestelmän kehittämiseksi ja finanssimarkkinoilla toimivien vakaan toiminnan edistämiseksi Euroopan unionissa sekä muuhun viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön;

7) osallistua 3 a §:ssä tarkoitetun Euroopan finanssivalvontajärjestelmän puitteissa tapahtuvaan yhteistyöhön Euroopan unionissa sekä muuhun viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön;

3 a §

Euroopan finanssivalvontajärjestelmä

Finanssivalvonta kuuluu Euroopan pankkiviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010 ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja

neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, jäljempänä **Euroopan finanssivalvonta-asetukset**, sekä rahoitusjärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o /2010, jäljempänä **Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetus**, tarkoitettuun Euroopan finanssivalvontajärjestelmään, jonka tarkoituksena on Euroopan unionin rahoitusjärjestelmän valvonnan varmistaminen.

Tehtäviään suorittaessaan Finanssivalvonnan on otettava huomioon sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, 1 momentissa mainituissa asetuksissa tarkoitetun Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen, jäljempänä **Euroopan valvontaviranomaiset**, päätökset, ohjeet ja suositukset, Euroopan järjestelmäriskikomitean suositukset sekä teknisiä standardeja sisältävät Euroopan komission säädökset, jotka komissio antaa sille Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn toimivallan nojalla.

Jollei 2 momentissa tarkoitetun ohjeen tai suosituksen noudattaminen ole mahdollista, Finanssivalvonnan on esitettävä perustelut ohjeesta tai suosituksesta poikkeamiseen ja toimitettava ne asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle tai Euroopan järjestelmäriskikomitealle.

3 b §

Määräysten valmistelua koskeva yhteistyö

Finanssivalvonta toteuttaa 3 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja, siltä osin kuin kysymys on finanssimarkkinoita koskevasta sääntelystä, 3 a §:ssä tarkoitettua tehtävänsä yhteistyössä valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä muun toimivaltaisen ministeriön kanssa.

Finanssivalvonnan on annettava finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön valmistelusta ja finanssimarkkinoiden toimivuudesta vastaavalle ministeriölle viipymättä tieto:

1) Euroopan valvontaviranomaisessa vi-

reillä olevasta teknisen standardin valmistelusta, jos teknisellä standardilla voi Finanssivalvonnan arvion mukaan olla vaikutus Suomen lainsäädäntöön; ja

2) muusta Euroopan valvontaviranomaisessa vireillä olevasta asiasta, jos sillä voi Finanssivalvonnan arvion mukaan olla Suomen finanssimarkkinoiden toimintaan tai valvontaan vaikutus, jota ei ole pidettävä vähäisenä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla teknisellä standardilla voi olla Suomen lainsäädäntöön vaikutus, jota ei ole pidettävä vähäisenä, Finanssivalvonnan on viipymättä tehtävä asianomaiselle ministeriölle ehdotus valtioneuvoston selvitykseksi eduskunnalle.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät

12) kuulla vuosittain finanssimarkkinoilla toimivien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin kuin 3 kohdassa tarkoitettusta talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitettusta arviosta.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:

12) kuulla vuosittain finanssimarkkinoilla toimivien edustajia sekä kuluttajien ja finanssipalvelujen muiden käyttäjien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin kuin 3 kohdassa tarkoitettusta talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitettusta arviosta.

Edellä 2 momentin 10 ja 11 kohdassa tarkoitettujen kertomusten tulee kattaa myös Finanssivalvonnan toiminta osana Euroopan finanssivalvontajärjestelmää.

11 §

Johtaja

Johtajan riippumattomuudesta hänen hoitaessaan Euroopan valvontaviranomaisen hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsenen tehtäviä säädetään Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa.

12 §

Johtajan tehtävät

Johtajan tehtävänä on:

4) pitää johtokunta tietoisena Finanssivalvonnan toiminnan kautta tietoon tulleista finanssimarkkinoiden kehitykseen vaikuttavista seikoista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä;

12 §

Johtajan tehtävät

Johtajan tehtävänä on:

4) pitää johtokunta tietoisena Finanssivalvonnan, Euroopan valvontaviranomaisten ja Euroopan järjestelmäriskikomitean toiminnan kautta tietoon tulleista finanssimarkkinoiden kehitykseen ja finanssialan lainsäädäntöön vaikuttavista seikoista ja aloitteista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä;

15 §

Riippumattomuus

Finanssivalvonnan virkamiehen riippumattomuudesta hänen hoitaessaan Euroopan järjestelmäriskikomitean hallintoneuvoston jäsenen tehtäviä tai muita mainittuun komiteaan liittyviä tehtäviä säädetään Euroopan järjestelmäriskikomitea-asetuksessa.

67 §

Tarkastustehtävän siirtäminen

Finanssivalvonta voi siirtää vain sellaista päätösvaltaa ja sellaisia tarkastustehtäviä, jotka ovat tarpeen rajat ylittävää toimintaa harjoittavan valvottavan tai ryhmittymän tehokasta valvontaa varten.

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus

luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

3) toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle sekä muulle toisen ETA-valtion finanssimarkkinoiden toimivuudesta vastaavalle viranomaiselle;

luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

3) toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle, muulle toisen ETA-valtion finanssimarkkinoiden toimivuudesta vastaavalle viranomaiselle sekä Euroopan valvontaviranomaisille, Euroopan valvontaviranomaisten sekakomitealle ja Euroopan järjestelmäriskikomitealle;

74 a §

Euroopan valvontaviranomaisten päätökset

Jos Euroopan valvontaviranomainen antaa Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn menettelyn mukaisesti finanssimarkkinoilla toimivalle osoitetun yksittäisen päätöksen asiassa, josta Finanssivalvonta on aiemmin antanut päätöksen, Finanssivalvonnan päätöksen asemesta noudatetaan Euroopan valvontaviranomaisen antamaa päätöstä. Muutoksenhausta Euroopan valvontaviranomaisen antamaan päätökseen säädetään Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .